

Hoorzitting Namenmonument

Op 15 mei 2018 was om 13:30 de Grote Zaal van de Balie vol. Daar werd de hoorzitting gehouden in de bezwaarprocedure tegen het verlenen van de omgevingsvergunning voor het geplande namenmonument in het plantsoentje aan de Weesperstraat. Tegelijkertijd tegen de omgevingsvergunning voor het kappen van de meeste bomen ter plaatse. Naast de leden van de bezwaarcommissie, de indieners van de bezwaarschriften (omwonenden), vertegenwoordigers van de gemeente en het Nederlands Auschwitz Comité waren er zo'n 150 belangstellenden.

Wat voorafging

Het Nationaal Holocaust Namenmonument is een initiatief van het Nederlands Auschwitz Comité (hierna: NAC). Er zijn een heleboel lokale monumenten in Nederland die herinneren aan slachtoffers van de jodenvervolging, en ook in Amsterdam. Maar wat ontbrak in Nederland was een namenmonument zoals veel Europese steden al wel kennen, waarmee alle 102.000 Nederlandse slachtoffers (Joden, Roma, Sinti) worden herdacht. Hun namen, hun geboortedatum, hun sterfdatum.

Nadat het plan van een groot namenmonument in het kleine Wertheimpark gesneuveld was door protesten van o.a. de buurtbewoners, beloofde burgemeester v.d. Laan dat er bij een andere locatie een zorgvuldiger procedure gehanteerd zou worden: het monument en de locatie zouden draagvlak moeten hebben in de buurt. Het tegendeel gebeurde: nu werd de buurt zonder mogelijkheid tot inspraak geconfronteerd met een raadsbesluit dat het namenmonument zou komen op de plek van de enige oase van rust aan de drukke Weesperstraat: het plantsoentje waar nu het monument van Joodse erkentelijkheid staat, en dat uitkijkt op de Hof tuin en de historische bebouwing rondom. Het besluit werd unaniem door de gemeenteraad genomen, **zonder dat het ontwerp bekend was**. Toen had het project opeens haast en dat was belangrijker dan een zorgvuldige procedure. Wie

protesteerde tegen zo'n groot bouwwerk op die plek deugde niet. Insprekers werden geschouwd door het stadsdeelbestuur.

Omgevingsvergunningen

Deze hoorzitting ging over de juridische vraag of deze vergunningen terecht zijn afgegeven. Bij het monument spelen aspecten als "past dit bouwwerk in de omgeving" en "past deze invulling van de openbare ruimte binnen het bestemmingsplan". Daar horen zaken bij als de omvang van het bouwwerk en verkeersveiligheid. Bij bomenkap tellen zaken als uniciteit van bomen, vervangbaarheid, beschermde status en het voorkomen of ontbreken van alternatief groen.

Bezwaren van omwonenden

Er bestaan ook bij anderen bezwaren tegen dit grote monument op deze plek, maar alleen bezwaarschriften van direct omwonenden telden mee bij deze omgevingsvergunningen. De bewoners buiten een cirkel van 100 meter rond de locatie, en degenen die er niet direct zicht op hebben vanuit hun woning waren volgens de gemeente geen belanghebbenden. Hun bezwaarschriften worden niet behandeld.

Gelukkig hadden de bewonersvereniging PlantageWeesperbuurtvereniging, de Stichting tussen Amstel en Artis, de Bewonersvereniging Studentenflat Weesperstraat en veel individuele buurtbewoners zich aangesloten bij het bezwaar van de Stichting Groene Plantage.

De bezwaarschriften van de Groene Plantage werden toegelicht door haar gemachtigde, Mr. Aletta Blomberg met haar [Pleitnota en inleidingen hoorzitting 15 mei 2018](#). Zij liet haar betoog voorafgaan door de **indrukwekkende inleidingen** door buurtbewoners Petra Catz, Plantage Weesperbuurtvereniging, en Peter J. van Donselaar, voorzitter de Groene Plantage. Te lezen in het genoemde stuk direct na de tekst van de Pleitnota.

De bezwaren tegen de omgevingsvergunningen hebben voornamelijk te maken met:

- De procedure: geen openbare aanbesteding (weliswaar particulier initiatief, maar een Nationaal Monument in de openbare ruimte en vooral op kosten van de gemeente). Besluit voordat het ontwerp bekend was. Plan is niet getoetst aan de randvoorwaarden.
- De grote omvang van het geplande monument (tot 7 meter hoge muren) waardoor het bouwwerk een enorme impact heeft op de buurt. De gevolgen voor het stadsgezicht (UNESCO!). Enige overgebleven zichtlijn de centrale as van de Hoftuin. Een monument voor herdenking en bezinning pal naast een drukke verkeersweg.
- De veiligheid – 's nachts weliswaar afgesloten hekken en camera's, maar gemakkelijk te nemen heggen aan de kant van het voetpad.
- De verkeersveiligheid. Een smal trottoir (2 m) waardoor dagelijkse voetgangers en bezoekers van het monument al gauw het fietspad op gedwongen worden. Het zeer drukke fietspad, in de praktijk tweerichtingsverkeer. Waar laat je de touringcars met schoolkinderen en andere bezoekers? Een buurtbewoner wijst op de belofte van de gemeente dat de Weesperstraat tweebaans (ipv nu 4-baans) zal worden.
- Het kappen van beeldbepalende en beschermde bomen. Nadrukkelijk ook door 27 bewoners van het J.D.Meyerplein: de buurt heeft juist behoefte aan meer vergroening, en een open structuur.

De gemeente

Beperkte zich in eerste instantie tot een uitleg over ontvankelijkheid van de twee buurtbewoners die te ver weg zouden wonen. En de mededeling dat de randvoorwaarden in

de haalbaarheidsstudie geen toetsingskader is voor de omgevingsvergunning, maar alleen het bestemmingsplan.

Het Auschwitz Comité

Helaas leek dhr. Grishaver, voorzitter, in de bezwaarschriften (onterecht) een bagatellisering te lezen van enerzijds het belang van het NAC, anderzijds een gebrek aan respect voor een nationaal monument voor alle Nederlandse Holocaust slachtoffers. Hij benadrukte verder dat er ook ruimte was voor latere correcties en toevoegingen aan het monument. Verder nam hij in feite de rol van pleiter voor de gemeente over door te stellen dat de gevolgde procedure uitvoerig en correct was, dat aanbesteding niet nodig was, en door te wijzen op de deskundigheid van de brandweer en de ruime discretionaire bevoegdheid van het stadsbestuur.

Vragen van de bezwaarcommissie

1. Over die 100 m afstand (ontvankelijkheid)
Mr. Aletta Blomberg: die afstand is geen wet van Meden en Perzen. Bestuur moet kijken naar ruimtelijke implicaties, daar horen zo'n restrictieve afstand en zichtvoorwaarden niet bij.
2. Haalbaarheidsstudie: gemeente zegt dat toetsing beperkt is tot bestemmingsplan.
Mr. Aletta Blomberg: De haalbaarheidsstudie was tkn naar de raad gestuurd. Studie werd wel genoemd: "met inachtneming randvoorwaarden". Initiatiefnemer had randvoorwaarden mee moeten nemen.
Gemeente: na 22-6-2016 niet meer in de raad geweest of inspraakmogelijkheid.
Mr. Aletta Blomberg: op advies Haskoning is locatie goedgekeurd, maar de inpasbaarheid van een monument zonder ontwerp? Daarvoor moet aan de randvoorwaarden zijn voldaan.
3. Er is sprake van twee te verplaatsen monumenten?
Gemeente: het Vaz Diaz monument is in onderhoud. Een andere locatie is gevonden "voor het geval dat". Het dankbaarheidsmonument heeft onze aandacht. Daar moet nog een vergunning voor komen. Het Overloopplantsoen is van de baan.
Mr. Aletta Blomberg: dat had in de voorliggende vergunning geregeld moeten zijn.
4. Beschermdwaardige bomen?
Gemeente: klopt, maar er is een keuze gemaakt waarbij de bomen moeten verdwijnen. Er bestaat al een plan om in de buurt bomen te planten, per saldo komen er meer bij dan er verdwijnen.
Bezwaarden: dat is een sigaar uit eigen doos: die bomen komen er toch al.

Vervolgens ontstond discussie over diverse details. Tot slot citeerde een van de bewoners Boudewijn Oranje: "De gemeente geeft de vergunning af wanneer aan alle voorwaarden is voldaan" (Hoftuinbijeenkomst voor omwonenden).

Een paar minuten voor half zes, na bijna vier uren, sloot de voorzitter de hoorzitting met enkele mededelingen over het verdere proces:

De bezwaarcommissie zal waarschijnlijk in juni een advies uitbrengen. Het besluit zal genomen worden door het toekomstige stadsdeelbestuur. Dan moet eerst een nieuw college zijn gevormd, die vervolgens de stadsdeelbestuurders nog moet benoemen.

Historie, en toekomst met vraagtekens De oude Weesperstraat, de neergang door de oorlog, maar al snel daarna weer een levendige winkelstraat. Vervolgens de grote doorbraak (indertijd door de gemeente wederopbouw genoemd). Een stenen woestijn met nog maar één onbebouwd, groen stukje. Voortschrijdend inzicht leidde in 1999 tot het eerste plan om er een tweebaans straat van te maken. Steeds weer getorpedeerd, ook onlangs weer

uitgesteld tot 2025. Door Theo Bakker, te zien en te lezen op: <https://www.theobakker.net/pdf/weesperstraat.pdf>.

Het touringcar transitieplan laat Uilenburg, Jodenbreestraat, Valkenburgerstraat en Weesperstraat ongemoeid. In- en uitstappen van passagiers op fietspad en trottoir? Hoe valt het te rijmen met een tweebaansweg? Of wordt dat plan dan weer voor de zoveelste keer van tafel geveegd?

Het juridische werk kost veel geld.

U kunt financiële steun bieden **door een bijdrage te storten op bankrekening NL23 TRIO 0338816259 van Stichting de Groene Plantage.**

Bijlagen

1. Behandeling locatiekeuze agendapunt 33 op 22-6-2016 in Gemeenteraad, met bijbehorende stukken:

- 677.16.Instemmen met de locatiekeuze voor het Holocaust Namenmonument 118.02KB Voordracht
- 677A.16.Bijlage 1 notitie Locatiekeuze Holocaust monument 283.33KB Bijlage
- 677B.16.Bijlage 2 rapport van Royal Haskoning DHV 448.87KB Bijlage
- 677C.16.Bijlage 3 rapport van Ruimte en Duurzaamheid 579.18KB Bijlage
- raadsbesluit.171.677.3a.16.docx 29.27KB

2. Dossier Holocaust Namenmonument op de website van buurtorganisatie 1018 met links naar:

DOCUMENTEN

- [Pleitnota en inleidingen hoorzitting 15 mei 2018](#)
- [Aanvulling bij gronden bezwaarschrift Namenmonument, 4 mei 2018](#)
- [Gronden bezwaar omgevingsvergunning Namenmonument, 14 maart 2018](#)
- [Producties 3-13 bij bezwaar omgevingsvergunning Namenmonument, 14 maart 2018](#)
- [Producties 14-23 bij bezwaar omgevingsvergunning Namenmonument, 18 maart 2018](#)
- [Gronden bezwaar kaptoestemming Weesperstraat i.v.m. Namenmonument, 18 maart 2018](#)

NAMENMONUMENT IN HET NIEUWS

*toevoegd door d'oude stad

- <https://jonet.nl/amsterdam-geeft-3-miljoen-euro-aan-namenwand/>* met link naar hoorzitting
- [NRC Ingezonden brief Petra Catz over Namenmonument, 12 mei 2018](#)
- [Artikel in Het Parool over hoorzitting 16 mei 2018](#)
- [Artikel in de Volkskrant 5 april 2018*](#)
- Column in de NRC van 2 december 2017
- Artikel in De Volkskrant van 29 november 2017
- [Artikel in Het Parool van 17 december 2016](#)
- [Artikel Herman Vuijsje in NRC 28-5-2016](#)
- [Artikel in Het Parool 21-4-2016](#)
- [Artikel in De Volkskrant 21-4-2016](#)

- [Artikel in Buurtkrant 1018 Het Holocaust Namenmonument](#)
- [Artikel NRC 17 juni 2014](#)
- [Raadsadres Wertheimpark](#)
- [Artikel Harmjan Snijder, Het Namenmonument kritisch bekeken.](#)
- [Artikel José Bolten, Holocaustnamenmonument: gepasseerd station?](#)

3. [Presentatie alternatief namenmonument](#)